

EURÓPSKY PARLAMENT

2014 - 2019

Dokument na schôdzu

13.5.2015

B8-0456/2015

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe otázky na ústne zodpovedanie B8-0117/2015

v súlade s článkom 128 ods. 5 rokovacieho poriadku

o núdzovej situácii v súvislosti s baktériou *Xylella*
(2015/2652(RSP))

José Bové
v mene skupiny Verts/ALE

Uznesenie Európskeho parlamentu o núdzovej situácii v súvislosti s baktériou *Xylella* (2015/2652(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na vykonávacie rozhodnutie Komisie z 29. apríla 2015 o opatreniach na prevenciu zavlečenia *Xylella fastidiosa* do Únie a jej šírenia v Únii,
  - so zreteľom na smernicu Rady 2000/29/ES o ochranných opatreniach proti zavlečeniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty do Spoločenstva a proti ich rozšíreniu v rámci Spoločenstva¹,
  - so zreteľom na smernicu 2009/128/ES, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva na dosiahnutie trvalo udržateľného používania pesticídov²,
  - so zreteľom na otázku Komisie o núdzovej situácii v súvislosti s baktériou *Xylella fastidiosa* (O-000038/2015 – B8-0117/2015),
  - so zreteľom na článok 128 ods. 5 a článok 123 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA) vo svojom nedávnom vedeckom stanovisku k hodnoteniu rizika *Xylella fastidiosa* konštatoval, že vzhľadom na viaceré prvky nie je možné eradikáciu uskutočniť; úrad EFSA konštatoval najmä to, že „neexistujú žiadne náznaky, že by eradikácia bola úspešná, ak sa preukáže prítomnosť choroby v určitej oblasti“ a „preto sa treba predovšetkým zamerať na predchádzanie jej zavlečeniu“, pričom uviedol, že pokiaľ ide o stratégie kontroly šírenia, ktoré „už nie je možné uplatňovať v prípade veľkého rozšírenia choroby“, ich účinnosť sa pohybuje v medziach „zanedbateľná“ až „stredne veľká“;
- B. keďže v tom istom stanovisku EFSA uviedol, že „intenzívne využívanie insekticídov ako prostriedkov na obmedzenie prenosu chorôb a kontrolu kontaminovaného hmyzu môže mať priame a nepriame dôsledky pre životné prostredie tým, že sa zmení celý potravinový reťazec s kaskádovými dôsledkami, čo ovplyvní rôzne úrovne výživy“ a že „rozsiahle ošetrovanie insekticídmi predstavuje riziko aj pre zdravie ľudí a zvierat“;
- C. keďže komplexné podrobné údaje o infekcii a mechanizmoch infikovania a prenosu ochorení súvisiacich s kmeňmi *Xylella fastidiosa* nie sú zatiaľ celkom známe, pri riešení prepuknutia tejto nákazy by sa mala uplatniť zásada predbežnej opatrnosti a opatrenia s najdrastickejšími a nezvratnými následkami by mali byť poslednou možnosťou a zavádzať sa postupne, až po sérii menej drastických opatrení;
- D. keďže odolnosť voči invázii, usídleniu a rozšíreniu škodcov závisí od vyvážených a biologicky rozmanitých agro-ekosystémov na živej a zdravej pôde a od užitočných druhov, ktoré plodiny ochraňujú; keďže však invazívni škodcovia, ktorí sú pre

¹ Ú. v. ES L 169, 10.7.2000, s. 1.

² Ú. v. EÚ L 309, 24.11.2009, s. 71.

ekologické spoločenstvo noví, sa môžu množiť a šíriť nekontrolovane;

- E. keďže neprimerané používanie pesticídov môže narušiť prirodzené obranné stratégie tým, že ovplyvní aj necieľové druhy vrátane užitočných mikrobov, čím oslabí agro-ekosystém voči budúcim útokom;
1. domnieva sa, že prvá reakcia Únie musí byť rázna a bezpečná a nesmie zničiť živobytie na vidieku ani prírodné bohatstvo a budúcu produktivitu v postihnutých, ako aj v potenciálne postihnutých regiónoch;
  2. domnieva sa, že vzhľadom na extrémnu zložitosť a malú šancu kontroly šírenia choroby po jej usídlení má zásadný význam, aby sa úplne zastavil presun hostiteľských rastlín a potenciálnych hostiteľských rastlín z infikovaných oblastí v rámci EÚ, ako aj mimo nej; domnieva sa preto, že zavedenie úplnej karantény má zásadný význam pre zabránenie tomu, aby sa kontaminovaný materiál dostal zo zamorených zón a že každá výnimka, akokoľvek podmienená, ktorá však znamená aj najmenšie riziko, je nezodpovedným krokom; domnieva sa, s osobitným odkazom na článok 4 ods. 6 a článok 7 vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa stanovujú podmienky pre výnimky, že baktérie by naďalej boli v životnom prostredí prítomné a keďže poznatky o prenose sú neúplné, mal by sa preto uplatňovať preventívny prístup a udelenie žiadnej výnimky pre dotknuté zóny by nemalo byť možné; domnieva sa, s osobitným odkazom na článok 17, že každé povolenie potenciálnych hostiteľských rastlín do EÚ z tretích krajín, v ktorých sa choroba vyskytuje, znamená príliš veľké riziko, najmä vzhľadom na možné nespoľahlivé alebo nefunkčné systémy kontroly na oboch stranách;
  3. domnieva sa, že okrem zákazu dovozu rastlinného materiálu z krajín infikovaných kmeňom *Xylella fastidiosa* (USA, Mexiko, Kostarika atď.), by Komisia mala vypracovať a pravidelne aktualizovať zoznam tretích krajín, ktoré sa považujú za rizikové;
  4. žiada posilnenie dohľadu a kontroly rastlinného materiálu pochádzajúceho z krajín s postihnutými zónami alebo takých, ktoré s takýmito oblasťami susedia;
  5. domnieva sa, že v texte Komisie by sa mala špecifikovať koncepcia fyzickej ochrany plôch určených na rozmnožovanie, v ktorých sa choroba nesmie vyskytnúť, ktorá by mala zahŕňať vytvorenie skleníkov s dvoma vrstvami hermetického tesnenia, aby zdravé rastliny mohli rásť v úplnej izolácii od okolitého prostredia a aby sa pripravila opätovná výsadba zón, ktoré boli infikované a z ktorých bola nákaza následne odstránená;
  6. zdôrazňuje, že je potrebné organizovať informačné kampane v potenciálne postihnutých oblastiach EÚ, najmä v Stredozemí, kde má pestovanie olív a iných plodín, ktoré môžu byť potenciálnymi hostiteľmi, zásadný význam pre udržanie živobytia, s cieľom zvýšiť povedomie osôb nielen v poľnohospodárskom sektore, ale takisto v záhradníctve vrátane maloobchodníkov s okrasnými rastlinami, profesionálnych záhradníkov a ich zákazníkov;
  7. nástojí na primeranom odškodnení za stratu stromov, živobytia a príjmov v prípade eradikácie olivovníkov a iných potenciálnych hostiteľských rastlín a trvá najmä na tom, aby sa ako príspevok zo strany EÚ na tento účel použila rezerva na krízové situácie;

8. upozorňuje, že táto fytozdravotná kríza sa nesmie stať katalyzátorom reštrukturalizácie poľnohospodárskych podnikov a odstránenia drobných poľnohospodárov v postihnutých regiónoch; trvá na tom, že pôda, na ktorej sa nachádzajú nakazené stromy, by mala aj naďalej zostať poľnohospodárskou pôdou a nemala by byť preklasifikovaná na iné účely, napríklad na cestovný ruch alebo výstavbu;
9. trvá na tom, že pomoc by sa mala poskytnúť na obnovu zásob olív a iných postihnutých drevín, a mala by sa vzťahovať aj na obnovu agro-ekosystémov vrátane pôdy, ako aj na vytvorenie rozsiahlej biologickej diverzity a najmä na zabezpečenie genetickej rozmanitosti sadbového materiálu, ktorý by bol v ideálnom prípade voči chorobe odolný alebo tolerantný; domnieva sa, že jedným z cieľov poskytovanej pomoci by malo byť zabezpečenie vyvážených, biologicky rozmanitých agro-ekosystémov a typov krajiny, ktoré budú odolnejšie voči budúcim útokom;
10. vyzýva Komisiu, aby do eradikačných opatrení (článok 6 vykonávacieho rozhodnutia) zahrnula zásadu kaskádových kontrolných opatrení, aby sa najdrastickejšie a nezvratné opatrenia vykonávali ako posledná možnosť; po zavedení prísnych karanténnych opatrení na zabránenie pohybu rastlinného materiálu z nakazenej oblasti by sa postupne mali uplatniť tieto opatrenia:
  - neinvazívne a ne drastické opatrenia vrátane selektívneho prerezávania a spaľovania napadnutých vetiev a iné fyzické metódy;
  - používanie vhodných prípravkov na ochranu rastlín schválených pre ekologickú výrobu uvedených v prílohe II k nariadeniu č. 889/2008;
  - využívanie integrovanej ochrany proti škodcom;
  - kontrolovaná presná aplikácia pesticídov na postihnuté stromy, t. j. žiadne profylaktické alebo plošné použitie a žiadne zameranie sa na celé taxonomické skupiny hmyzu, výlučné použitie preukázateľne účinných a vhodných látok, ktoré sú schválené na používanie v EÚ, pričom ako prvé sa použijú tie s najmenej drastickými účinkami; zohľadniť treba predovšetkým závery EFSA o rizikách a obmedzenej účinnosti použitia insekticídov; ak sa tieto opatrenia vykonávajú, musí po nich nasledovať obnova agro-ekosystému vrátane pôdy;
  - vyklčovanie sa použije len ako posledná možnosť;
11. žiada viac prostriedkov na výskum, a to aj v rámci programu Horizont 2020, s cieľom vyriešiť zostávajúce otázky týkajúce sa ochorenia, najmä na participatívny výskum a vyšľachtenie tolerantných alebo rezistentných odrôd trvalých plodín postihnutých chorobou; domnieva sa preto, že tento výskum by mal zahŕňať aj vymedzenie všetkých hostiteľov a potenciálnych hostiteľov, otázku hmyzu ako prenášača chorôb a iných metód prenosu ochorenia, a, čo je najdôležitejšie, alternatívy k najdrastickejším a nezvratným metódam kontroly a eradikácie, ako aj stratégie prevencie a náchylnosť podľahnúť ochoreniu;
12. vyzýva rozhodovacie orgány, aby vo svojich stratégiách na obmedzenie ochorenia zvažili riziko, ktoré predstavuje obchod s okrasnými rastlinami, ktoré sú potenciálnymi hostiteľmi mimo oblasti Stredozemia, a najmä ich možnú úlohu zdroja nákazy alebo trasy, po ktorej sa nákaza môže opäť rozšíriť;

13. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.